

МІСЬКА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА «Культура Білгорода-Дністровського – 2021-2023 роки»

Міська цільова програма «Культура Білгорода-Дністровського – 2021-2023 роки» (далі – Програма) розроблена у зв'язку із закінченням у 2020 році терміну дії міської цільової програми «Культура Білгорода-Дністровського – 2018-2020 роки».

Програма розроблена відділом культури Білгород-Дністровської міської ради відповідно до Конституції України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про культуру», «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Про добровільне об'єднання територіальних громад», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про національні меншини в Україні», «Про державні цільові програми», «Концепції реформування системи забезпечення населення культурними послугами», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 січня 2019 року № 27-р, законодавства у бібліотечній, музейній, мистецькій сферах.

Програма визначає стратегічні пріоритети розвитку культури міста, організаційні засади її реалізації, обґрунтовує ресурсні потреби. Програма є нормативним документом для збереження та всебічного розвитку культури з урахуванням соціально-економічних, культурних, національних та інших особливостей і традицій міста Білгорода-Дністровського.

Визначення проблем та обґрунтування їх розв'язання

Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована програма, ґрунтується на результатах аналізу виконання міської цільової програми «Культура Білгорода-Дністровського – 2018-2020 роки», затвердженої рішенням Білгород-Дністровської міської від 20.03.2018 р. № 507- VII, дослідженні стану, тенденцій та особливостей розвитку культури і мистецтва в місті.

Однією із стратегічних цілей попередньої програми було створення нової архітектури системи закладів культури і мистецтв міста на основі універсального доступу та економічної доцільності. З цією метою в 2018 році проведено оптимізацію мережі бібліотек шляхом передачі бібліотеки-філії смт. Сергіївка до комунальної власності відповідної територіальної громади. В 2019 році здійснено реорганізацію шкіл естетичного виховання шляхом злиття в єдину мистецьку школу – комунальну установу «Білгород-Дністровська школа мистецтв ім. Л.Н.Гінзбург» та розпочато впровадження нової моделі сучасної мистецької школи.

На даний час до базової мережі комунальних установ культури міста входить 5 публічних бібліотек, краєзнавчий музей, Центр культури та дозвілля та школа мистецтв ім. Л.Н.Гінзбург, що відповідає мінімальним стандартам забезпечення громади міста культурними послугами.

Одним із важливих показників ефективності програми було створення комфортного середовища для глядачів та відвідувачів закладів культури, покращення матеріально-технічної бази. Поряд із позитивними зрушеннями в цьому напрямку залишається й низка проблемних питань, які заважають повноцінній переорієнтації культурної сфери відповідно до сучасних вимог та запиту населення.

По-перше, недостатнє або відсутнє фінансування на проведення капітальних ремонтів комунальних установ культури міста, зокрема публічних бібліотек. В рамках реалізації програми «Культура Білгорода-Дністровського – 2018-2020 роки» не здійснено капітальні ремонти трьох бібліотек, які вкрай цього потребують.

За рахунок коштів міського бюджету проведено капітальний ремонт приміщення бібліотеки ім. О.Пушкіна на суму понад 170,0 тис. грн., а також поточні ремонти – даху бібліотеки ім. О.Пушкіна, внутрішнього двору бібліотеки для дітей та юнацтва ім. В.Катаєва та заміну вікон в бібліотеці ім. Л.Українки, на загальну суму 250 тис.грн.

З метою трансформації бібліотек в багатофункціональні установи в бібліотеці ім. О.Пушкіна відкрито культурно-освітній медіа центр, який за рахунок обласного бюджету (проект ОДА «Розумний регіон») оснащено комплектом обладнанням на суму 78,4 тис. грн., а за рахунок міського бюджету придбано меблі на суму 50,0 тис грн. Також оновлено меблі в читальних залах бібліотек ім. М.Горького та ім. В.Катаєва, придбано нову бібтехніку (каталожні картки та бланки).

Втім, приміщення бібліотек та бібліотечне обладнання залишається майже на 75% морально застарілим. Потребують оновлення бібліотечні фонди, які останні 10 років поповнюються мінімально – лише за державною програмою. Зазначені проблеми не сприяють зростанню кількості відвідувачів та підвищенню престижу бібліотек.

Витрати на виконання міської цільової програми «Культура Білгорода-Дністровського – 2018-2020 роки» склали:

Обсяг фінансування (тис. грн.)	2018 р.	2019 р.	2020 р.	
			План	Виконання за 6 міс.
Міський бюджет	875,6	1113,2	1028,8	418,3
Власні надходження	326,2	416,9	160,0	243,2

Ефективність реалізації цільової програм галузі культури міста наглядно демонструють якісні показники діяльності закладів культури в порівнянні з попередніми роками.

КУ «Білгород-Дністровська бібліотечна система»:

<i>Рік/ показники</i>	<i>Книжковий фонд (екз.)</i>	<i>Кількість користувачів (єдиних)</i>	<i>Кількість читачів (обслужених)</i>	<i>Книговидача</i>
2017	413667	25234	192725	549302
2018	378173	25030	179133	550028
2019	375066	25300	179914	550166

КУ «Білгород-Дністровський центр культури та дозвілля»:

<i>Показники/рік</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>
Кількість аматорських формувань	13	15	15
- в них учасників	327	352	354
Кількість проведених заходів	174	193	190
Кількість відвідувачів	24751	50941	58810

КУ «Білгород-Дністровський краєзнавчий музей»:

<i>Рік/ показники</i>	<i>Кількість од. збереження основного фонду</i>	<i>Кількість відвідувачів</i>	<i>Кількість проведених масових заходів</i>	<i>Кількість проведених екскурсій</i>
2017	70246	10879	94	291
2018	70603	10678	61	264
2019	71134	13300	67	306

Білгород-Дністровський краєзнавчий музей відіграє особливу роль у збереженні та популяризації культурно-історичних надбань. У 2019 році завершено повну реекспозицію III зали музею за темою «Середньовічний Білгород». Зокрема, за рахунок бюджетних коштів проведено поточний ремонт та встановлено сучасне експозиційне обладнання. Крім того, за останні роки проведено поточний ремонт виставкової зали, вуличної вбиральні та частини покрівлі музею.

На разі, актуальним залишається питання поступового оновлення музейних експозицій, зокрема їх оснащення сучасними вітринами, інтерактивними стендами, віртуальними інсталяціями тощо.

Потребує уваги й питання проведення капітального ремонту філії музею на Меморіалі Слави, експозицію якого тимчасово демонтовано у зв'язку з незадовільним станом приміщень.

КУ «Білгород-Дністровський центр культури та дозвілля» - єдиний в місті осередок організації дозвілля населення, збереження та розвитку національної культури. Одним з показників ефективності його роботи є розвиток самодіяльної творчості. За останні 3 роки оновлено склад аматорських формувань з урахуванням потреб населення щодо творчого самовираження. На даний час при ЦКтаД організовано роботу 15 аматорських колективів, з них 7 народних, 1 зразковий, 4 працюють на громадських засадах. Успішно реалізуються театральні проекти «Вогні рампи» та «Бібліотека + театр». Проводилася планомірна робота щодо активізації в місті гастрольної діяльності. Все це дає можливість задовольнити мистецькі потреби мешканців міста, сприяти творчій самореалізації різних верств населення.

Якісним показником підвищення рівня організації та проведення культурно-мистецьких заходів, осучаснення їх змісту є відсоток збільшення кількості відвідувачів, який у 2019 році склав 237% порівняно з 2017 р. Таким результатом сприяє й покращення матеріально-технічного забезпечення ЦКтаД. Так, протягом 2018-2020 років за рахунок загального фонду міського бюджету придбано 3 комплекти костюмів та взуття для творчих колективів. А фінансування на проведення загальноміських заходів, порівняно з показником 2017 року, підвищено на 70%.

Разом з тим, так і не вирішено питання капітального ремонту приміщень ЦКтаД. У 2019 році проведено роботи з ремонту її даху, але подальші роботи законсервовано. Термінової заміни потребують глядацькі крісла, які вже не підлягають ремонту та експлуатації. Крім того, потребують оновлення одяг сцени (завіси, арлекін, падуги тощо), ремонту та часткової заміни її обладнання та механізми.

В останні роки ключових змін зазнає початкова мистецька освіта, покликана в сучасному світі розвивати мистецькі здібності особистості, набуття початкових професійних компетентностей, естетичного досвіду та ціннісних орієнтацій через активну мистецьку діяльність. Адже мистецтво – це те, що робить життя вартим жити.

В Білгород-Дністровській школі мистецтв ім. Л.Н.Гінзбург на кінець 2019-2020 н. р. навчалася 383 учнів. У 2020 році кількість здобувачів мистецької освіти, звільнених від плати за навчання, збільшилася на 4%. Зокрема, на пільгових умовах навчається 24% дітей, а саме: безоплатно – 87 пільгових категорій та 5 обдарованих дітей, 5 – з оплатою 50%. Цілеспрямовано проводиться робота щодо виявлення і підтримки талановитих дітей та молоді. Близько 80 учнів залучено до занять в 6 творчих колективах музичного відділення школи – хорових, інструментальних та вокально-інструментальних, 1 з яких має звання «зразковий». Як наслідок, за останні 2 роки два учня школи стали лауреатами стипендії Одеської обласної ради.

Слід відмітити, що загалом об'єм фінансування галузі культури за останні 3 роки збільшився майже на 40%, що дозволило спрямувати кошти, отримані культурно-освітніми закладами від платних послуг та плати за навчання, на вирішення їх нагальних проблем. Зокрема, в школі мистецтв частково замінені вікна

та двері, придбано меблі та оргтехніку, проведено поточний ремонт окремих приміщень і внутрішнього двору музичного відділення, ремонт учительської та фойє в художньому відділенні. Втім, вкрай необхідним є проведення капітального ремонту фортепіанного відділення школи.

Актуальним залишається й питання кадрового забезпечення сфери культури, зокрема старіння кадрів та недостатня кількість кваліфікованого персоналу для реалізації сучасних напрямів діяльності установ культури, що веде до зниження інституційної спроможності та якості надання культурних послуг.

Заходи міської цільової програми «Культура Білгорода-Дністровського – 2021-2023 роки» спрямовані на вирішення вищезазначених проблем.

Програма охоплює різні види культурної діяльності – гуманітарну, культурне співробітництво, збереження та популяризація культурної спадщини, виховання та самовиховання громадян, просвітництво, формування інформаційного простору міста тощо. Реалізація Програми дасть змогу продовжити формування власної моделі культурного розвитку, позитивні напрацювання та вирішення питань галузі на основі активної співпраці з ініціативною громадськістю.

Мета Програми

Основною метою міської цільової програми «Культура Білгорода-Дністровського – 2021-2023 роки» є: створення умов для розширення спектру та підвищення якості і доступності культурних послуг, розвитку людського капіталу; активізація всебічного співробітництва усіх учасників культурної політики в напрямку розвитку культури міста, як важелю економічного та соціального розвитку території; промоція власних культурних досягнень зовні та в межах міста.

Для реалізації Програми є важливим:

- продовження вдосконалення моделі базової мережі закладів культури місцевого рівня відповідно до державних стандартів;
- запровадження в установах культури інструментів проектного менеджменту для вирішення поточних питань діяльності та залучення додаткових матеріальних і фінансових ресурсів;
- здійснення заходів щодо формування цілісного українськомовного інформаційно-культурного простору, популяризація історії України, її видатних особистостей, а також української культури у світі;
- здійснення заходів щодо популяризації читання серед населення, виховання культури читання та зацікавленості до друкованого слова на кращих зразках української літератури;
- створення умов для повноцінної творчої самореалізації та презентації творчих проєктів. Виявлення та підтримка талановитої молоді;
- оновлення змісту та умов надання початкової мистецької освіти, у тому числі для осіб з інвалідністю;
- збереження та популяризація матеріальної та нематеріальної культурної спадщини, культурних цінностей. Створення належних умов для збереження музейного фонду, розвитку музейної справи;
- розвиток міжрегіонального та міжнародного співробітництва у сфері культури;
- забезпечення консолідації багатонаціональної громади міста, утвердження принципів толерантності і міжнаціональної злагоди, підтримка діяльності національно-культурних товариств;
- співпраця галузі культури з креативним сектором економіки міста.

Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми,

завдання та заходи, показники результативності Програми

Проблеми, окреслені міською цільовою програмою «Культура Білгорода-Дністровського – 2021-2023 роки» взаємопов'язані, отже для їх вирішення найбільш продуктивним є використання програмно-цільового методу, який передбачає узгодження в межах єдиної програми комплексу заходів за напрямками, пріоритетними завданнями та ресурсами. Ключовою умовою успішної культурної трансформації є активація комунікативного процесу між відповідними органами влади, населенням, громадськими об'єднаннями та бізнесом з метою вирішення питання розвитку культурної та громадської сфер життя.

Напрями діяльності та завдання Програми:

- поетапне проведення поточних та капітальних ремонтів комунальних установ культури, зміцнення та вдосконалення їх матеріально-технічної бази, створення нових культурно-освітніх просторів;
- підвищення рівня кваліфікації працівників галузі культури;
- створення умов для збереження та поширення україномовного культурного продукту, підвищення рівня його споживання;
- організація та проведення державних свят та пам'ятних дат, спрямованих на популяризацію та вшанування найважливіших подій та дат історії українського державотворення;
- проведення інформаційно-просвітницьких, мистецьких заходів щодо популяризації традиційної народної культури, фольклору, традицій, звичаїв та обрядів, народних художніх промислів та ремесел;
- реалізація міжнародних та міжрегіональних культурно-мистецьких заходів та проектів, налагодження ефективних зв'язків між митцями, культурними організаціями та інституціями в Україні та Європейському Союзі;
- осучаснення змісту початкової мистецької освіти, орієнтація її на дитину;
- забезпечення підтримки участі творчої молоді у різноманітних конкурсах, фестивалях всеукраїнського та міжнародного рівня з метою творчого зростання, входження України в культурний світовий простір;
- забезпечення виплат стипендій ветеранам культосвітньої праці та молодим творчим працівникам міста;
- збереження національної самобутності та зміцнення етнічної ідентичності представників національних меншин;
- збільшення власних надходжень установ культури за рахунок введення нових культурних послуг та нових форм роботи, розвиток креативних індустрій.

Заходи з реалізації Програми, викладені у додатку 2, повинні забезпечити досягнення її цілей. Показники результативності Програми надані у додатку 3.

Строки виконання Програми, обсяги та джерела фінансування.

Строк реалізації Програми становить 3 роки: 2021 – 2023 р. р.

Фінансування Програми здійснюватиметься за рахунок загального та спеціального фондів міського бюджету, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Бюджетні призначення для реалізації Програми передбачаються щорічно при формуванні міського бюджету.

Орієнтовний обсяг фінансування, необхідного для реалізації заходів, становить 6450,0 тис. грн. (додаток № 1). Обсяг фінансування на відповідний рік уточнюється під час складання міського бюджету в межах наявного фінансового ресурсу.

Ресурсне забезпечення Програми по рокам викладено у додатку 4.

Очікувані результати виконання Програми, визначення її ефективності

Ефективність Програми спрямована на покращення показників соціально-економічного та культурного сегментів.

Виконання Програми забезпечить:

- підвищення рівня участі населення у культурному житті та обізнаності щодо якісного культурного продукту через комунікативні заходи та освіту;
- покращання умов для творчої самореалізації особистості через розмаїття форм самовираження;
- створення інформаційного середовища з метою формування поваги до історико-культурної спадщини міста задля її збереження;
- покращення умов для надання установами культури міста якісних доступних культурних послуг;
- посилення просвітницької, виховної ролі національної культури;
- налагодження конструктивних зв'язків з громадськістю, прозорість та відкритість в реалізації спільних завдань;
- задоволення культурних, інформаційних та мовних потреб національних меншин, збереження їх етнічної ідентичності.

Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію виконання заходів і завдань Програми здійснює відділ культури Білгород-Дністровської міської ради.

З метою забезпечення відкритості, прозорості та громадського контролю за ефективністю реалізації Програми виконавці забезпечують проведення заходів з її інформаційного супроводження: прес-конференцій, інтерв'ю, розміщення звітів про виконання Програми на офіційному сайті міста тощо.

Контроль за виконанням Програми здійснює Білгород-Дністровська міська рада.